

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
NICHOLAS EMILIOU IŠVADA,
pateikta 2023 m. sausio 12 d.¹

Byla C-747/21 P

PAO Severstal
prieš

Europos Komisiją
ir

Byla C-748/21 P
Novolipetsk Steel PAO
prieš

Europos Komisiją

(Apeliacinis skundas – Dempingas – Tam tikrų Kinijos ir Rusijos kilmės plokščių šaltai valcuotų plieno produktų importas – Galutinis antidempingo muitas – Reglamentas (EB) Nr. 1225/2009 – Reglamentas (ES) 2016/1036 – 9 straipsnio 4 dalis – Žalos pašalinimas – Mažesnio muto taisyklė – Priverstinio pardavimo mažesnėmis kainomis skirtumas – Atitinkamas tikslinio pelno apskaičiavimo laikotarpis – Diskrecija – Antidempingo muitų pobūdis)

I. Įvadas

1. Apeliaciniuose skunduose *PAO Severstal* ir *Novolipetsk Steel PJSC* (NLMK)² – dvi pagal Rusijos teisę įsteigtos įmonės, veikiančios plieno produktų, visų pirma plokščių šaltai valcuotų plieno produktų, gamybos ir platinimo rinkoje – prašo Teisingumo Teismo panaikinti Bendrojo Teismo sprendimus³, kuriais jis atmetė jų ieškinius dėl 2016 m. liepos 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/1328, kuriuo tam tikriems importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos ir Rusijos Federacijos kilmės plokšties šaltai valcuotiems plieno produktams nustatomas galutinis antidempingo muitas ir galutinai surenkamas laikinasis muitas (toliau – ginčijamas reglamentas)⁴, panaikinimo.

2. Apeliantės remiasi trimis (iš esmės tapačiais) apeliacinio skundo pagrindais. Vis dėlto atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo prašymą šioje išvadoje analizuosiu tik antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, kuris iš esmės susijęs su 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos reglamento (EB)

¹ Originalo kalba: anglų.

² Kartu – apeliantės.

³ Atitinkamai 2021 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Severstal / Komisija* (T-753/16, EU:T:2021:612) ir tos pačios dienos Sprendimas *NLMK / Komisija* (T-752/16, EU:T:2021:611) (toliau – skundžiami sprendimai).

⁴ OL L 210, 2016, p. 1.

Nr. 1225/2009 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos bendrijos narėmis nesančių valstybių⁵ 9 straipsnio 4 dalyje, kuri iš esmės buvo panaikinta ir pakeista 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių⁶ 9 straipsnio 4 dalimi, nustatytos „mažesnio muto taisyklės“ aiškinimu ir taikymu.

3. Nors pagrindiniai teisiniai klausimai, kurie keliami šiuose apeliaciniuose skunduose, šiuo atžvilgiu yra gana techniniai, norint atsakyti į tam tikrus apeliančių pateiktus argumentus reikia grįžti prie tam tikrų „egzistencinių“ klausimų, susijusių su ES antidempingo teisės aktais: koks yra antidempingo muitų pobūdis ir tikslas?

II. Teisinis pagrindas

4. Tyrimo metu galiojusioje Reglamento Nr. 1225/2009 9 straipsnio 4 dalies dėl galutinių muitų nustatymo redakcijoje buvo numatyta:

„Kai galutinai nustatyti faktai rodo, kad yra dempingas ir jo padaryta žala bei <...> reikia imtis priemonių, kad būtų apsaugoti Sąjungos interesai, Komisija <...> nustato galutinį antidempingo muitą. <...> Antidempingo muto suma neviršija nustatyto dempingo skirtumo, tačiau ji turėtų būti mažesnė už šį skirtumą, jei tokio mažesnio muto pakaktų Sąjungos pramonės subjektų patirtai žalai pašalinti.“

5. Ginčijamo reglamento priėmimo metu galiojusio Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalies atitinkama nuostata yra suformuluota identiškai.

III. Faktinės aplinkybės

6. Gavusi skundą, Europos Komisija 2015 m. gegužės 14 d. paskelbė pranešimą apie antidempingo tyrimo dėl tam tikrų importuojamų Kinijos Liaudies Respublikos ir Rusijos Federacijos kilmės plokščių šaltai valcuotų plieno produktų inicijavimą⁷ pagal Reglamentą Nr. 1225/2009. Atliekant dempingo ir žalos tyrimą nagrinėtas laikotarpis nuo 2014 m. balandžio 1 d. iki 2015 m. kovo 31 d. (toliau – tiriamasis laikotarpis). Tiriant žalą įvertinti svarbias tendencijas nagrinėtas laikotarpis nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. kovo 31 d. (toliau – nagrinėjamasis laikotarpis).

7. 2016 m. vasario 10 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2016/181, kuriuo tam tikriems importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos ir Rusijos Federacijos kilmės plokšties šaltai valcuotiems plieno produktams nustatomas laikinasis antidempingo muitas⁸.

8. Vėliau, 2016 m. liepos 29 d. Komisija priėmė ginčijamą reglamentą. *Severstal* nustatyto galutinio antidempingo muto tarifas sudarė 34 %, o NLMK – 36,1 %.

⁵ OL L 343, 2009, p. 51.

⁶ OL L 176, 2016, p. 21.

⁷ OL C 161, 2015, p. 9.

⁸ OL L 37, 2016, p. 1.

IV. Skundžiami sprendimai

9. 2016 m. spalio 28 d. *Severstal* ir NLMK pareiškė Bendrajam Teismui po ieškinį dėl ginčijamo reglamento panaikinimo. *Severstal* savo ieškinyje nurodė šešis, o NLMK savajame – penkis ieškinio pagrindus.

10. 2021 m. rugsėjo 22 d. Bendrasis Teismas priėmė du skundžiamus sprendimus, jais atmetė apeliančių ieškinius ir nurodė joms padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas. Be to, Bendrasis Teismas nurodė Europos plieno asociacijai *Eurofer*, ASBL, kuri įstojo į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų, padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

V. Procesas Teisingumo Teisme

11. 2021 m. gruodžio 3 d. Teisingumo Teismui pateiktame apeliaciniame skunde byloje C-747/21 P *Severstal* prašo Teisingumo Teismo:

- panaikinti sprendimą byloje T-753/16,
- priimti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti,
- nepatenkinus šio reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui nagrinėti iš naujo,
- priteisti iš Komisijos abiejų procesų bylinėjimosi išlaidas.

12. 2022 m. vasario 23 d. atsiliepime į apeliacinį skundą Komisija prašo Teisingumo Teismo jį atmesti ir priteisti iš *Severstal* bylinėjimosi išlaidas.

13. 2021 m. gruodžio 3 d. Teisingumo Teismui pateiktame apeliaciniame skunde byloje C-748/21 P NLMK prašo Teisingumo Teismo:

- panaikinti sprendimą byloje T-752/16,
- priimti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti,
- nepatenkinus šio reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui nagrinėti iš naujo,
- priteisti iš Komisijos abiejų procesų bylinėjimosi išlaidas.

14. 2022 m. vasario 23 d. atsiliepime į apeliacinį skundą Komisija prašo Teisingumo Teismo jį atmesti ir priteisti iš NLMK bylinėjimosi išlaidas.

15. 2022 m. spalio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimu šios dvi bylos sujungtos tam, kad būtų bendrai vykdomas žodinis procesas ir priimtas sprendimas.

16. 2022 m. spalio 24 d. raštu, pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 62 straipsnį priimta proceso organizavimo priemone, šalių buvo paprašyta atsakyti į tam tikrus klausimus; atsakymus Komisija ir apeliančės pateikė atitinkamai 2022 m. lapkričio 24 d. ir 2022 m. gruodžio 1 d. raštais.

VI. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo vertinimas

17. Kaip minėta šios išvados įvade, analizuosiu tik apeliančių apeliacinio skundo antrąjį pagrindą.

18. Šiame pagrinde apeliančės ginčija atitinkamai skundžiamų sprendimų 243–257 punktus (*Severstal*) ir 209–223 punktus (NLMK). Tuose punktuose Bendrasis Teismas atmetė kaip nepagrįstą *Severstal* šeštojo pagrindo pirmą dalį ir NLMK penktojo pagrindo pirmą dalį. Šiuose pagrinduose apeliančės teigė, kad ginčijamame reglamente Komisija padarė teisės ir akivaizdžių vertinimo klaidų, nustatydama žalos skirtumą pagal Reglamento Nr. 1225/2009 9 straipsnio 4 dalį (dabartinę Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalį)⁹.

A. Šalių argumentai

19. Savo apeliaciniuose skunduose apeliančės iš esmės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, aiškindamas Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalį ir vykdydamas teisminę kontrolę, kaip Komisija taikė šią nuostatą. Jos taip pat teigia, kad skundžiamuose sprendimuose argumentai šiais klausimais nepakankamai motyvuoti.

20. Visų pirma apeliančės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad jis patvirtino Komisijos pasirinktą 9,9 % tikslinį Sąjungos pramonės pelną apskaičiuojant „priverstinio pardavimo mažesnėmis kainomis skirtumą“ Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalies taikymo tikslais. Apeliančės pabrėžia, kad, nors tiriamasis laikotarpis tęsiasi nuo 2014 m. balandžio 1 d. iki 2015 m. kovo 31 d., Komisija pasirinko ankstesnius metus, t. y. 2008 m., kaip paskutinius „tipiškus metus“ tiksliniam pelnui nustatyti. Apeliančių nuomone, Bendrojo Teismo išvada, kad rinkdamasi paskutinius tipiškus metus Komisija nėra saistoma nagrinėjamo laikotarpio (*in casu* nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. kovo 31 d.) ribų, prieštarauja teisėtų lūkesčių principui.

21. Be to, apeliančės tvirtina, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai suklydo, kai pritarė Komisijos požiūriui. Apeliančių manymu, Komisijos nustatytas laikotarpis nėra pakankamai tipiškas, nes pernelyg nutolęs laiko atžvilgiu. Jos taip pat teigia, kad jis pasirinktas nepagrįstai, nes artimesni laikotarpiai buvo pakankamai tipiški. Be to, apeliančės tvirtina pirmojoje instancijoje pateikusių argumentų, kuriais siekė įrodyti, kad ginčijamame reglamente esama prieštaravimo: nustatant žalos Sąjungos pramonei buvimą į finansų krizės metus buvo atsižvelgta, o nustatant pramonės tikslinį pelną – ne. Apeliančių nuomone, toks Komisijos nenuoseklumas negali būti laikomas priimtiniu pagal Reglamento 2016/1036 nuostatas, o Bendrasis Teismas tinkamai nepaaiškino, dėl kokių priežasčių atmetė su tuo susijusius jų argumentus.

22. Galiausiai apeliančės tvirtina, kad Bendrasis Teismas tinkamai neįvertino „žalos“ elemento, be kita ko, todėl, kad neatsižvelgė į jų argumentą, pagal kurį Sąjungos pramonės gamybos sąnaudų sumažėjimas (kuriuo Komisija rėmėsi vertindama padarytą žalą), be kitų veiksmų, turėtų būti siejamas su padėtimi, susidariusia dėl 2012 m. pasaulinės finansų krizės.

23. Komisija gina skundžiamus sprendimus. Jos nuomone, Bendrasis Teismas tinkamai išnagrinėjo apeliančių argumentus ir paaiškino, kodėl Komisija nepadarė klaidos, kai pasirinko 2008 m. kaip tipiškiausius metus tiksliniam pelnui apskaičiuoti. Visų pirma Komisija pabrėžia,

⁹ Kadangi, kaip minėta šios išvados 5 punkte, abiejų nuostatų atitinkama dalis yra identiška, toliau išvadoje patogumo sumetimais remsiuosi tik Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalimi.

kad ji turi diskreciją pagal Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalį ir kad ginčijamame reglamente pasirinktas tikslinio pelno nustatymo metodas atitinka reikšmingą Bendrojo Teismo jurisprudenciją¹⁰.

24. Komisija priduria, kad argumentas dėl tariamo teisėtų lūkesčių principo pažeidimo yra nepriimtinas (nes nebuvo pateiktas pirmojoje instancijoje) ir nepagrįstas (apeliantės niekada negavo jokių garantijų dėl to, kaip Komisija atliks vertinimą). Be to, Komisija laikosi nuomonės, kad kai kurie apeliančių argumentai, pateikti įrodinėjant apeliacinių skundų antrąją pagrindą, yra nereikšmingi, nes verčia abejoti jos priežastinio ryšio tarp importo dempingo kaina ir Sąjungos pramonei padarytos žalos vertinimu. Vis dėlto apeliantės, kaip nurodo Komisija, neginčijo Bendrojo Teismo išvadų dėl priežastinio ryšio buvimo¹¹.

B. Analizė

25. Įrodinėdamos apeliacinio skundo antrąją pagrindą apeliantės pateikia tris skirtingus argumentus.

26. Dėl toliau nurodytų priežasčių nemanau, kad tie argumentai yra įtikinami.

1. Teisėti lūkesčiai

27. Pirma, teiginys dėl tariamo teisėtų lūkesčių principo pažeidimo, kaip teisingai pažymi Komisija, yra nepriimtinas, nes nebuvo pareikštas Bendrajame Teisme, todėl juo negalima pirmą kartą remtis apeliaciniame skunde¹².

28. Šiaip ar taip, apeliantės nepaaiškina, kaip ir kokiomis aplinkybėmis Komisija joms būtų suteikusi garantijas (jau nekalbant apie *tikslias* garantijas) dėl tikslinio pelno nustatymo metodo ir kriterijų. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją iš tiesų teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu suteikiama tik teisės subjektui, kuriam nacionalinė administracinė institucija sukėlė pagrįstų lūkesčių, suteikdama tikslų, besąlygiškų ir neprieštaringų garantijų, kildinamų iš leidžiamų ir patikimų šaltinių¹³. Todėl šis argumentas bet kuriuo atveju yra nepagrįstas.

2. Finansų krizės poveikis ES pramonei

29. Antra, taip pat sutinku su Komisija, kad apeliančių teiginiai dėl to, kad Bendrasis Teismas: i) neteisingai įvertino finansų krizės poveikį Sąjungos pramonės padėčiai; ir (arba) ii) nepakankamai paaiškino savo motyvus, dėl kurių atmetė su tuo susijusius apeliančių argumentus, yra nereikšmingi.

¹⁰ Komisija remiasi 1999 m. spalio 28 d. Sprendimo *EFMA / Taryba* (T-210/95, EU:T:1999:273) (toliau – Sprendimas *EFMA*) 60 punktu.

¹¹ Komisijos ginčijamame reglamente atliktas priežastinio ryšio vertinimas buvo *Severstal* penktojo pagrindo, kurį Bendrasis Teismas išnagrinėjo sprendimo byloje T-753/16 200–241 punktuose, ir NLMK ketvirtojo pagrindo, išnagrinėto sprendimo byloje T-752/16 166–207 punktuose, dalykas.

¹² Šiuo klausimu žr. 2000 m. spalio 3 d. Sprendimą *Industrie des poudres sphériques / Taryba* (C-458/98 P, EU:C:2000:531, 74 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

¹³ Žr., pavyzdžiui, 2022 m. kovo 31 d. Sprendimą *Smetna palata na Republika Bulgaria* (C-195/21, EU:C:2022:239, 65 punktas).

30. Iš tiesų, kadangi apeliaciniuose skunduose Bendrojo Teismo išvados dėl žalos ir priežastinio ryšio buvimo nėra ginčijamos, apeliančių teiginiai, neatsižvelgiant į jų pagrįstumą, niekada negalėtų lemti skundžiamų sprendimų panaikinimo.

3. Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalies aiškinimas

31. Trečia, ir dar svarbiau, Bendrasis Teismas, mano nuomone, nepadarė teisės klaidos, aiškindamas Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalį. Be to, Bendrasis Teismas skundžiamuose sprendimuose paaiškino, kodėl nesutinka su apeliančių argumentais šiuo klausimu.

32. Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta, be kita ko, „mažesnio muito taisyklė“ (toliau – MMT), pagal kurią „[a]ntidempingo muito suma nevirsija nustatyto dempingo skirtumo, tačiau ji turėtų būti mažesnė už šį skirtumą, jei tokio mažesnio muito pakaktų Sąjungos pramonės subjektų patirtai žalai pašalinti“.

33. Vis dėlto Reglamente 2016/1036 nenumatyta jokio metodo ar kriterijų rinkinio vadinamajam žalos skirtumui nustatyti. Vadinasi, ES institucijos šiuo atžvilgiu turi didelę diskreciją. Taigi jos gali laisvai pasirinkti metodiką, kuri joms atrodo tinkamiausia konkrečiomis aplinkybėmis, su sąlyga, kad ji visų pirma yra pagrįsta, taikoma objektyviai ir nuosekliai, todėl leidžia pasiekti tikėtinus rezultatus.

34. Savo praktikoje ES institucijos šiuo tikslu iš tiesų taikė įvairias metodikas¹⁴. Kai kuriais atvejais žalos skirtumas yra nustatytas lyginant importo perpardavimo kainas su faktinėmis Sąjungos pramonės kainomis („priverstinio kainų mažinimo“ metodika). Vis dėlto kitais atvejais buvo manoma, kad toks palyginimas nebūtų tinkamas žalos skirtumui nustatyti, nes importas darė didelį spaudimą mažinti Sąjungos pramonės pardavimo kainas¹⁵.

35. Tokiais atvejais Komisija taikė „priverstinio pardavimo mažesnėmis kainomis“ metodiką: žalos skirtumas apskaičiuojamas lyginant faktines importo kainas su „tiksline kaina“, atitinkančia kainą, kurią Sąjungos pramonė galėtų pagrįstai tikėtis taikyti ES rinkoje, jei nebūtų importo dempingo kaina. Siekiant nustatyti šią hipotetinę kainą, prie Sąjungos pramonės gamybos sąnaudų pridedamas „tikslinis pelnas“, kuris suprantamas kaip pelno dydis, kurio būtų galima pagrįstai tikėtis, jei nebūtų importo dempingo kaina.

36. Svarbu tai, kad ginčijamame reglamente faktiškai buvo taikoma priverstinio pardavimo mažesnėmis kainomis metodika, nes, Komisijos nuomone, per visą nagrinėjamąjį laikotarpį iš nagrinėjamųjų šalių buvo importuojama daug produktų, kurie darė neigiamą poveikį Sąjungos pramonės pelningumui¹⁶.

37. Apeliantės neginčija šios metodikos tinkamumo nagrinėjamoje byloje. Šiaip ar taip, norėčiau pabrėžti, kad Teisingumo Teismas dar praėjusio amžiaus devintojo dešimtmečio viduryje¹⁷ iš esmės pripažino tą metodiką priimtina.

¹⁴ Glaustą apžvalgą su papildomomis nuorodomis žr. Van Bael ir Bellis, *ES Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, 6-asis leid., Wolters Kluwer, 2019, p. 297–303.

¹⁵ Žr. Reglamento 2016/1036 3 straipsnio 3 dalį.

¹⁶ Ginčijamo reglamento 154 konstatuojamoji dalis.

¹⁷ 1988 m. spalio 5 d. Sprendimas *Silver Seiko ir kt. / Taryba* (273/85 ir 107/86, EU:C:1988:466, 41 ir 42 punktai).

38. Iš tiesų apeliančės ginčija tik tai, kaip ši metodika buvo taikoma ginčijamame reglamente. Jos visų pirma nesutinka su *konkrečiu laikotarpiu*, kurį Komisija taikė tiksliniam pelnui nustatyti, ir priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad šis nekritikavo Komisijos metodo ir tinkamai neišnagrinėjo su tuo susijusių jų argumentų.

39. Ginčijamo reglamento 155 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, jog „[p]aaiškėjo, kad 2005–2008 m. laikotarpio metai buvo tipiški metai tikslinio pelno dydžiui nustatyti, nes tiems metams poveikio neturėjo nei ekonomikos krizė <...>, nei išskirtinai palankios rinkos sąlygos. Be to, iš importo <...> tais metais apimties matyti, kad konkurencija buvo didelė“.

40. Skundžiamų sprendimų 251–257 punktuose (byla T-753/16) ir 217–223 punktuose (byla T-752/16) Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad pasirinkdama paskutinius tipiškus metus tiksliniam Sąjungos pramonės pelnui nustatyti Komisija nebuvo saistoma nagrinėjamojo laikotarpio laiko ribų. Bendrasis Teismas nurodė, kad apskaičiuojant tikslinę kainą taikytinas pelno dydis turi atitikti pelno dydį, kurį Sąjungos pramonė galėtų pagrįstai tikėtis gauti „įprastomis konkurencijos sąlygomis, jei nebūtų importo dempingo kaina“. Todėl, Bendrojo Teismo teigimu, naudodamasi didele diskrecija Komisija turi teisę nuspręsti, kad paskutiniai tipiški metai, priklausomai nuo aplinkybių, nepatenka į nagrinėjamąjį laikotarpį. Toliau Bendrasis Teismas paaiškino, kodėl manė, kad apeliančės nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių, kad nustatydamas tipiškiausius metus Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, atmesdama metus po 2008 m.

41. Apeliančės kritikuoja tris šių punktų aspektus. Vis dėlto nė vieno jų argumento nelaikau įtikinamu.

42. Pirma, manau, kad apeliančių argumentai dėl Bendrojo Teismo neva padarytos vertinimo „akivaizdžios klaidos“ remiantis tuo, kad Komisijos nustatyti tipiškiausi metai buvo nepakankamai tipiški ir (arba) pasirinkti nepagrįstai, yra nepriimtini. Šie argumentai nesusiję su jokių teisės klausimu ir netampa priimtinesni, jei tariamos klaidos vadinamos „akivaizdžiomis“.

43. Šiuo atžvilgiu reikia turėti omenyje, kad neva klaidingas Bendrojo Teismo atliktas faktinių aplinkybių vertinimas iš esmės nėra klausimas, kurį galima pagrįstai kelti apeliaciniame skunde, išskyrus atvejus, kai šalys remiasi esminiu įrodymų iškraipymu¹⁸. Taip nėra šių apeliacinių skundų atveju.

44. Antra, manau, kad skundžiamuose sprendimuose pakankamai motyvuota, kodėl Bendrasis Teismas atmetė apeliančių teiginius dėl klaidingo Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalies aiškinimo ar taikymo. Pagal suformuotą jurisprudenciją sprendimo motyvuose turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstyti Bendrojo Teismo argumentai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti priimtą sprendimą pagrindžiančias priežastis, o Teisingumo Teismas – vykdyti teisminę kontrolę¹⁹.

45. Akivaizdu, kad skundžiamų sprendimų 251–257 punktuose (byla T-753/16) ir 217–223 punktuose (byla T-752/16) glaustai, tačiau tinkamai paaiškinama, kodėl Bendrasis Teismas pripažino apeliančių kritiką dėl Komisijos atlikto tipiškiausių metų nustatymo neįtikinama.

¹⁸ Šiuo klausimu žr. 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimą *Yieh United Steel / Komisija* (C-79/20 P, EU:C:2022:305, 52 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

¹⁹ Žr., be kita ko, 2018 m. kovo 7 d. Sprendimą *SNCF Mobilités / Komisija* (C-127/16 P, EU:C:2018:165, 34 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

46. Trečia, apeliančių kritiką dėl tariamo ginčijamo reglamento nenuoseklumo, kurio Bendrasis Teismas nekritikavo, laikau nepagrįsta. Reikia išsamiau paaiškinti, kodėl taip manau.

a) Mažesnio muito taisyklės aiškinimas ir taikymas

47. Iš pradžių norėčiau pabrėžti, kad MMT, kurią Komisiją taikė šiose bylose, yra ne tik pateisinama prekybos sąžiningumo ir proporcingumo sumetimais, bet ir daugelio laikoma logiška pasekme to, kad antidempingo muitai tiek pagal ES²⁰, tiek pagal PPO²¹ taisyklės gali būti nustatomi tik tada, kai produktai dempingo kaina padarė (arba gali padaryti) žalą vietinei pramonei²².

48. Tas aspektas suteikia man puikią progą paaiškinti, kodėl apeliančių kritika dėl Bendrojo Teismo ir atitinkamai Komisijos pateikto MMT aiškinimo yra nepagrįsta. Tam, kaip minėta šios išvados įvade, gali būti naudinga žengti žingsnį atgal ir sutelkti dėmesį į kai kuriuos ES antidempingo teisės aktų pagrindus.

49. Bent jau nuo XIX a. pradžios²³ nemažai rašalo išlieta bandant atskleisti tikrąją antidempingo teisės aktų „esmę“. Koks yra šių teisės aktų ekonominis pagrindimas? Į kokio pobūdžio komercinius veiksmus jie turėtų būti nukreipti ir kodėl?

50. Tai neabejotinai įdomios temos akademinėms ir politinėms tarptautinės prekybos teisininkų, ekonomistų ir politikos formuotojų diskusijoms. Vis dėlto šioje byloje turėtume nekreipti dėmesio į rimčiausius filosofinius ir ekonominius aspektus ir pažvelgti į ES antidempingo teisės aktus per „normatyvinio teisinio pozityvizmo“ prizmę. Paprasčiau tariant, turėtume sutelkti dėmesį į antidempingo muitų, kaip jie suprantami ES teisinėje sistemoje, pobūdį ir tikslą.

51. „Dempingas“ iš esmės yra tiesiog kainų diskriminacijos forma²⁴. Pagal ES teisę tokia praktika, bent jau absoliuti jos išraiška, nėra nei draudžiama, nei apskritai laikoma neteisėta. Vis dėlto ji laikoma nesąžininga, kai dėl jos daroma (arba gali būti daroma) žala vietinei pramonei. Kai taip atsitinka, Europos Sąjunga *gali*, jei mano tai esant tikslinga, reaguoti priimdama priemones, skirtas tokiam neigiamam poveikiui neutralizuoti.

52. Taigi pagal ES sistemą antidempingo muitai nėra sankcijos, kuriomis siekiama nubausti įmones, atsakingas už savo ankstesnius veiksmus²⁵. Tai nėra ir kompensacinės priemonės, skirtos faktiškai padarytai žalai atlyginti²⁶. Antidempingo muitų nustatymas yra „gynybos ir apsaugos nuo

²⁰ Žr. visų pirma Reglamento 2016/1036 1 straipsnio 1 dalį. Taip pat žr. to reglamento 3 straipsnį, 7 straipsnio 1 dalį, 9 straipsnio 3 dalį ir 11 straipsnio 1 dalį.

²¹ Žr. GATT 1994 VI straipsnio 1 dalį, pagal kurią dempingas „smerkiamas, jei jis daro ar gali daryti materialinę žalą susitariančiosios šalies teritorijoje veikiančiai pramonei arba iš esmės trukdo kurti vietinę pramonę“. Dėl išsamumo reikia pažymėti, kad pagal Sutarties dėl 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VI straipsnio įgyvendinimo 9 straipsnio 1 dalį MMT yra „siektina“, bet ne privaloma. Iš tiesų nemažai PPO narių (pvz., JAV) netaiko MMT. Vis dėlto kelios PPO narės pritartų, kad tokia taisyklė taptų privaloma PPO sistemoje. Apie naujausias derybas šiuo klausimu žr. Chun, H. J., Ahn, D., „Evolution and Limitations of the Lesser Duty Rule under the WTO Anti-Dumping Agreement“, *Journal of World Trade*, 2022, p. 985–1012.

²² Žr., be kita ko, ir su papildomomis nuorodomis Vermulst, E. A., „The Anti-Dumping Systems of Australia, Canada, the EEC and the United States of America: Have Anti-Dumping Laws Become a Problem in International Trade?“, *Michigan Journal of International Law*, 10 t., Nr. 3, 1989, p. 773 ir 774.

²³ Visų pirma žr. tuometinės Tautų Sąjungos užsakymu 1926 m. J. Viner atliktą fundamentalų tyrimą „Memorandum on Dumping“. Apie diskusiją po Marakešo susitarimų sudarymo žr. Hoekman, B. M., Mavroidis, P. C., „Dumping, Antidumping and Antitrust“, *Journal of World Trade*, 1996, p. 27–52.

²⁴ Žr. generalinio advokato P. VerLoren van Themaat išvadą sujungtose bylose *Allied Corporation ir kt. / Komisija* (239/82 ir 275/82, EU:C:1984:1, p. 1038).

²⁵ Žr. 2000 m. spalio 3 d. Sprendimą *Industrie des poudres sphériques / Taryba* (C-458/98 P, EU:C:2000:531, 91 punktą).

²⁶ Šiuo klausimu žr. generalinio advokato G. Cosmas išvadą byloje *Industrie des poudres sphériques / Taryba* (C-458/98 P, EU:C:2000:138, 76 punktą).

dempingu grindžiamos nesąžiningos konkurencijos priemonė“²⁷, kuria siekiama „ateityje sutrukdyti importui dempingo kaina arba paversti jį ekonomiškai nenaudingą“²⁸. Todėl antidempingo muitai yra tik *su prekyba susijusios priemonės* (t. y. priemonės, skirtos tam tikrų prekių importui reguliuoti), kurių tikslas yra *perspektyvinis* – ištaisyti disbalansą vidaus rinkoje²⁹.

53. Jei taip ir yra, tuomet, kitaip, nei tvirtina apeliančės, tam tikromis aplinkybėmis nagrinėjamas laikotarpis ir tipiškiausi metai gali pagrįstai nesutapti. Iš tiesų šios sąvokos atlieka skirtingas funkcijas, todėl tam, kad jas nustatytų, Komisija turi įvertinti skirtingus parametrus.

54. „Nagrinėjamoju laikotarpiu“ siekiama nustatyti reikšmingas tendencijas Sąjungos vidaus rinkoje, analizuojant ES pramonės padėties raidą, nes žalos pripažinimas pagal Reglamento 2016/1036 3 straipsnio 2 dalį paprastai reiškia, kad pramonės padėtis per tam tikrą laikotarpį pablogėjo³⁰. Kadangi, nesant jokios (faktinės ar galimos) žalos, nebūtų pagrindo taikyti antidempingo priemonės, atrodo pagrįsta, kad bet koks tokio elemento buvimo vertinimas atliekamas remiantis kuo naujesne informacija³¹, susijusia su pakankamai ilgu laikotarpiu³².

55. Ir atvirkščiai, nustatant tikslinį pelną „tipiškiausi metai“ nebūtinai turi būti grindžiami naujausiais duomenimis, jei šie duomenys neleidžia susidaryti tinkamos nuomonės apie tai, ko reikia sąžiningai konkurencijai atkurti po tiriamojo laikotarpio. Kaip Bendrasis Teismas nurodė Sprendime *EFMA*, kuriuo jis tinkamai rėmėsi skundžiamų sprendimų 249 punkte (byla T-753/16) ir 215 punkte (byla T-752/16), apskaičiuojant tikslinę kainą taikytinas pelno dydis turi atitikti pelno dydį, kurio Sąjungos pramonė „galėtų pagrįstai tikėtis *įprastomis konkurencijos sąlygomis*, jeigu nebūtų importo dempingo kaina“³³.

56. Mano nuomone, tai yra protingas požiūris, atsižvelgiant į pačią MMT logiką, ypač jei analizė atliekama atsižvelgiant į pirma aptartus pagrindinius ES antidempingo teisės aktų principus. Taigi, suprantama, kad siekdama nustatyti tikslinį pelną Komisija gali nuspręsti remtis ankstesniais vidaus rinkos duomenimis, kad nustatytų paskutinius metus, kuriais konkurencija buvo įprasta. Mano nuomone, tai gali reikšti, kad reikia pasirinkti laikotarpį, kai dempingo poveikis dar nebuvo pasireiškęs ir nebuvo jokių kitų išskirtinių ar laikinų aplinkybių, turėjusių įtakos ES pramonės (standartiniam) pelno dydžiui.

²⁷ Žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimą *Profit Europe ir Gosselin Forwarding Services* (C-362/20, EU:C:2021:612, 67 punktą ir jame nurodyta jurisprudenciją).

²⁸ Pasiskolinu terminus, kuriuos vartojo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas byloje, kurią nagrinėjant priimtas 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *APEX* (C-371/14, EU:C:2015:828, 26 punktą).

²⁹ Analogiškai generalinės advokatės E. Sharpston išvada byloje *Taryba / Gul Ahmed Textile Mills* (C-638/11 P, EU:C:2013:277, 60 punktą). Apskritai dėl šio klausimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje žr. Kuplewatzky, N., „Defining Anti-Dumping Duties under European Union Law“, *Trade, Law and Development*, 10 t., 2018, p. 448–462.

³⁰ Šiuo požiūriu žr. Müller, W., Khan, N., Neumann, H.-A., *EC Anti-Dumping Law*, John Wiley & Sons, 1998, p. 271.

³¹ 2000 m. spalio 3 d. Sprendimas *Industrie des poudres sphériques / Taryba* (C-458/98 P, EU:C:2000:531, 92 punktą). Taip pat žr. generalinio advokato G. Tesouro išvadą byloje *Epichirisseon Metalleftikon, Viomichanikon kai Naftiliakon ir kt. / Taryba* (121/86, EU:C:1989:299, p. 3939 ir 3940).

³² Šiuo klausimu žr. 1991 m. gegužės 7 d. Sprendimą *Nakajima / Taryba* (C-69/89, EU:C:1991:186, 87 punktą).

³³ Sprendimo *EFMA* 60 punktą. Išskirta mano.

57. Šiuo atžvilgiu pažymiu, kad ES teisės aktų leidėjas taip pat laikė tokį požiūrį pagrįstu, nes iš esmės jį kodifikavo Reglamento 2016/1036 7 straipsnio 2c dalyje³⁴. Be to, pripažįstama, kad toks požiūris atitinka ir atitinkamas PPO nuostatas³⁵.

58. Taigi Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad pasirinkdama paskutinius tipiškus metus tikslinei kainai nustatyti Komisija nėra saistoma nagrinėjamo laikotarpio laiko ribų. Be to, *a fortiori* nemanau, kad ginčijamas reglamentas šiuo atžvilgiu yra nenuoseklus ar prieštaringas.

59. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad visi apeliančių pateikti argumentai, kuriais jos grindžia apeliacinio skundo antrąją pagrindą, yra nepriimtini arba nepagrįsti.

VII. Išvada

60. Taigi siūlau Teisingumo Teismui atmesti *PAO Severstal* ir *Novolipetsk Steel PJSC* (NLMK) apeliacinių skundų antrąją pagrindą bylose C-747/21 P ir C-748/21 P.

³⁴ Reglamento 2016/1036 9 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje yra aiški nuoroda į to paties reglamento 7 straipsnio 2c dalį dėl MMT taikymo. Atitinkamoje jos dalyje numatyta: „Kai žalos skirtumas apskaičiuojamas remiantis tiksline kaina, taikomas tikslinis pelnas nustatomas atsižvelgiant į tokius veiksnius[,] kaip pelningumo lygis prieš padidėjant importui iš tiriamosios valstybės, <...> ir pelningumo lygis, kurio galima tikėtis įprastomis konkurencijos sąlygomis“. Iš tiesų kai kuriuose to reglamento parengiamuosiuose dokumentuose kaip vienas iš naujosios nuostatos įkvėpimo šaltinių nurodomas Sprendimo *EFMA* 60 punktas: žr., pavyzdžiui, 2013 m. Komisijos Prekybos generalinio direktorato 2013 m. darbo dokumentą „Gairių dėl pelno dydžio, naudojamo nustatant žalos skirtumą, nustatymo projektas“.

³⁵ Žr. Kolegijos ataskaitos byloje DS405 „Europos Sąjunga – antidempingo priemonės, nustatytos tam tikrai avalynei iš Kinijos“ 7.920–7.928 punktus.